

Q&A informatieavonden september 2019

Tijdens de informatieavonden over de Lob van Gennep in september 2019 zijn er diverse vragen gesteld over het project. Die hebben we toen ter plekke zoveel mogelijk beantwoord. Een aantal zaken hebben we verder uitgezocht of geactualiseerd. Hieronder staan alle vragen en de bijbehorende antwoorden.

1. Hoe wordt het draagvlak voor dit project bepaald?

Het projectteam is en blijft de komende tijd met de omgeving in gesprek om ideeën, vragen en zorgen op te halen. Daarnaast nemen we op verzoek van de omgeving langer de tijd om deze gesprekken te voeren en om nieuwe oplossingsrichtingen te onderzoeken. Het projectteam draagt deze kennis ook over aan de Stuurgroep.

In welke mate er draagvlak is voor alternatieven wordt bepaald aan de hand van een palet aan contactmomenten in het gebied. Naast informatieavonden zijn er keukentafelgesprekken, omgevingswerkgroepen, inloopsprekuren en een actuele projectwebsite. Daarnaast zijn er ook formele momenten waarop eenieder zienswijzen in kan dienen. Er vinden ook veel contactmomenten plaats tussen inwoners en de beide betrokken gemeenten en wethouders. Door deze gesprekken, discussies en reacties, ontstaat een beeld van het draagvlak voor de verschillende alternatieven. Een belangrijke graadmeter voor draagvlak is de discussie die plaatsvindt in beide gemeenteraden. Hierin zitten de door de bewoners gekozen raadsleden. Zij vertegenwoordigen dan ook de bewoners van de Lob van Gennep.

Het project Lob van Gennep zit nog in de verkenningsfase. Pas aan het eind van de verkenning, eind 2021, vindt besluitvorming plaats over welk alternatief de voorkeur heeft. Dit alternatief wordt verder uitgewerkt tot ontwerp. Gedurende dit proces is er ook contact met de omgeving, met name over de effecten en de inpassing van het ontwerp. De werkzaamheden starten niet eerder dan 2024.

2. Waarom worden gemeenten uit Noord-Brabant niet meegenomen in de Lob van Gennep?

Langs de hele Maas vinden maatregelen plaats om Zuid-Nederland beter te beschermen tegen hoogwater. Zowel elders in Limburg als in Noord-Brabant en in België wordt en is aan de rivier gewerkt en dijken versterkt. Al die maatregelen samen zorgen voor een waterstandsdeling van de Maas en het houden van droge voeten. Het is een aaneenschakeling van maatregelen die nodig zijn om ook in de toekomst voldoende veiligheid te houden. Verbetering van de tijdelijke waterberging én de hoogwaterbescherming in de Lob van Gennep is een van die maatregelen langs de Maas en erg belangrijk door de omvang van het gebied (rivierbed) en de doorwerking van de waterstandsdeling tot aan de Biesbosch.

De gemeenten uit Noord-Brabant zijn geen mede-initiatiefnemer van het project; dit geldt wel voor het Rijk, de provincies Noord-Brabant en Gelderland en het Waterschap Aa en Maas.



**Lob van
Gennepe**
Leven mét de Maas

3. Waarom doen de gemeentes Mook en Middelaar en Gennepe mee met de Lob van Gennepe?

Om het gebied veiliger te maken dan dat het nu is. Door maatregelen te nemen in de Lob van Gennepe kan het gebied een stuk beter beschermd worden tegen overstromingen, dan met de bescherming die in de huidige situatie aanwezig is.

De gemeentes zien erop toe dat de beste oplossing wordt gekozen die zorgt voor waterveiligheid van het hele gebied, waarbij in ieder geval aan de wettelijke norm wordt voldaan. Om die rol te vervullen, zijn de gemeentes Gennepe en Mook en Middelaar lid van de Stuurgroep.

Wethouder gemeente Gennepe Rob Peperzak: "Mijn inzet is om te zorgen voor hoogwaterbescherming voor de bewoners. Want daar heeft iedereen recht op. Ik sta echt voor het belang van de mensen in de gemeente Gennepe. Het allergrootste belang is waterveiligheid en de oplossing kiezen die optimaal recht doet aan het gebied en inwoners."

Wethouder Mook en Middelaar Geertjan Wienhoven: "Ik woon al sinds 1996 in dit gebied en werd in 2006 wethouder. Ik heb een zorg die ik met alle inwoners deel. Ik heb van veel mensen gehoord hoe het hoogwater in 1993 en 1995 hen heeft geraakt en wat het met hen deed en doet. Dus als je mij vraagt of ik mee wil werken aan een betere hoogwaterbescherming, dan zeg ik volmondig 'ja!'. Want ik hoop dat onze inwoners nooit meer hoeven mee te maken wat er bij eerdere hoogwaters is gebeurd."

4. Waarom is Rijkswaterstaat niet aanwezig bij de informatieavonden?

In de Stuurgroep Lob van Gennepe is afgesproken dat bij volgende informatieavonden tijdens de verkenning vanuit de acht betrokken overheden een afvaardiging aanwezig is.

5. Waarom wordt het alternatief 'wettelijke normdijken' nu weer wel meegenomen in de alternatieven?

De opgave van het project Lob van Gennepe is om zowel de hoogwaterbescherming als de waterbergende werking van het gebied te verbeteren. Het doel is om de waterveiligheid van het gebied te verbeteren tot in ieder geval de wettelijke norm en stroomafwaarts waterstanden bij extreem hoogwater te laten dalen.

Het MIRT-onderzoek liet (o.b.v. indicatieve berekening) zien dat door alleen het verhogen van dijken de waterbergende werking zou verminderen en de waterstanden stroomafwaarts zouden toenemen.

Op verzoek van de omgeving wordt dit alternatief 'reguliere dijken' in de verkenning verder onderzocht en gaat het project op zoek naar mogelijkheden om ook binnen dit alternatief de waterbergende werking van het gebied te verbeteren. Eerste nieuwe berekeningen laten inmiddels zien dat ook bij het alternatief reguliere dijken sprake is van waterstandsvaling stroomafwaarts.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

6. Hoe verliep de besluitvorming over het MIRT-rapport?

De Lob van Gennep heeft de bijzondere situatie dat de dijken vanuit de veiligheidsnorm een betere bescherming moeten bieden dan nu, maar dat het gebied tevens beschikbaar moet blijven als onderdeel van het rivierbed van de Maas. Deze doelen lijken in eerste instantie in tegenspraak. Toch zijn er mogelijkheden beide doelen te dienen. Dit is wat het MIRT-onderzoek heeft laten zien.

Hierin werd duidelijk dat met het project Lob van Gennep voor alle betrokkenen en betrokken overheden belangrijke doelen gehaald kunnen worden.

In de Startbeslissing hebben de overheden tezamen vastgesteld dat een oplossingsrichting zowel tot een verbetering van de veiligheid van de mensen in het gebied als tot een verbetering van de waterbergende functie van het gebied én tot verbetering van de gebiedskwaliteiten moet leiden.

Met de Startbeslissing is besloten om gezamenlijk een verkenning naar de Lob van Gennep uit te voeren. Dit betekent dat alternatieven, die invulling geven aan de projectdoelstellingen, verkend en onderzocht worden. Aan het einde van de verkenningsfase wordt pas een keuze voor een oplossing gemaakt en een besluit genomen over het vervolg van het project.

7. Waarom zitten er geen bewoners in de Stuurgroep?

In de Stuurgroep Lob van Gennep zitten de bestuurders van de overheden die gezamenlijk het initiatief hebben genomen voor het project. Zij komen op voor de belangen van bewoners in het gebied. Inbreng van bewoners gedurende de verkenning is op verschillende manieren mogelijk.

Vanuit de gemeenten Gennep en Mook en Middelaar neemt een wethouder deel aan de Stuurgroep. Vanuit de provincies een gedeputeerde en vanuit het waterschap de portefeuillehouder. Aan het eind van de verkenning zullen wethouders voorafgaand aan besluitvorming hun inbreng en inzet bespreken in ieders gemeenteraad.

Gemeenteraadsleden zijn gekozen volksvertegenwoordigers. Dat is in feite een afspiegeling van de bevolking. Dit geldt ook voor bestuurders van de provincie en het waterschap. Daarnaast kan iedereen op diverse manieren zijn of haar ideeën inbrengen en mening geven. Zo zijn we gestart met vijf omgevingswerkgroepen waarin zo'n 10 mensen met verschillende belangen en achtergronden deelnemen. Het gaat om de werkgroepen Ottersum - Ven-Zelderheide, Milsbeek, Middelaar - Plasmolen, agrariërs en dorpsraden. In deze werkgroepen halen we ideeën op van bewoners en andere betrokkenen. Vervolgens bekijken we of en hoe we deze ideeën in de plannen kunnen verwerken. Ook is er wekelijks een inloopsprekkuur, zijn er informatieavonden en vinden keukentafelgesprekken plaats. Bij deze gelegenheden kun je informatie ophalen, vragen stellen of ideeën inbrengen.

Tot slot zijn er ook nog de formele momenten waarop inspraak mogelijk is. Dit kan met het indienen van zienswijzen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, op het ontwerp-Verkenningenrapport (eind verkenningsfase) en in de volgende projectfase (de planuitwerking) bij het ontwerp-Projectbesluit.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

8. Houdt Lob van Gennep rekening met artikel 21 uit de Nederlandse grondwet?

Het project houdt zich uiteraard aan de grondwet. Ook aan artikel 21.

Artikel 21 van de grondwet luidt als volgt: 'De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.' Het project heeft tot doel om de waterveiligheid van het gebied te verbeteren, zodat in ieder geval voldaan wordt aan de wettelijke waterveiligheidsnorm.

9. Hoe is de bescherming stroomafwaarts geregeld?

Ook stroomafwaarts wordt aan het verbeteren van de hoogwaterveiligheid gewerkt door middel van dijkverbetering en rivierverruiming. Sinds 1 januari 2017 geldt een nieuwe normering voor waterveiligheid in Nederland. De dijken stroomafwaarts moeten ook aan de nieuwe normen gaan voldoen.

10. Waarom had de Lob eerst alleen betrekking op het buitengebied en nu ook op de dorpen?

Het gehele gebied Lob van Gennep is aangeduid als waterbergend rivierbed. Hierin heeft geen wijziging plaatsgevonden. Voor nieuwbouw of verbouw van bouwwerken in het buitengebied is niet alleen een bouwvergunning van de gemeente nodig, maar ook vergunning vanuit Rijkswaterstaat om te mogen (ver)bouwen in het waterbergend rivierbed. Voor de dorpskernen geldt dat die zijn vrijgesteld voor vergunningplicht vanuit Rijkswaterstaat.

11. Met welke waterhoogte moet het gebied rekening houden?

Het project Lob van Gennep heeft als doel het gebied beter te beschermen tegen hoogwater. Door de dijken te verhogen en te versterken worden hogere afvoeren van de Maas tegengehouden.

In 1993 en 1995 betrof de Maasafvoer ongeveer 3.000 m³/s. Uitgedrukt in waterstanden was dit ongeveer +13 m NAP ter hoogte van Milsbeek. Na uitvoering van het project Lob van Gennep is het gebied beter beschermd tegen hoogwaters. De dijken worden verhoogd en versterkt volgens de nieuwe wettelijke norm die geldt sinds 1 januari 2017. Dit is bij alle oplossingen het geval. De versterkte en verhoogde dijken kunnen extremere hoogwaters keren. Met welke waterstanden in de Maas rekening moet worden gehouden, wordt verder onderzocht in de verkenning.

12. Er worden verschillende cijfers gehanteerd voor waterveiligheid: 1:250, 1:300 jaar. Wat betekent dit precies?

Een norm voor waterveiligheid van '1:300 per jaar' geeft aan dat de kans op overstroming niet groter mag zijn dan 1/300e per jaar. Anders gezegd: elk jaar is er weer een kans dat er een overstroming plaats zal vinden, maar deze kans mag niet groter zijn dan 1/300e (0,3%). Sinds 1 januari 2017 geldt deze nieuwe strengere normering voor waterveiligheid in Nederland. Voor de Lob van Gennep is dit 1:300 per jaar geworden. De oude norm, die tot 1 januari 2017 gold, was 1:250 per jaar, gelijk aan 1/250e (0,4%). De oude en nieuwe norm zijn echter niet 1-op-1 vergelijkbaar. Bij de nieuwe norm horen in het algemeen strengere rekenregels dan bij de oude norm het geval was.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

13. Wat doen België en Frankrijk m.b.t. hoogwaterbescherming?

Langs de hele Maas vinden maatregelen plaats om Zuid-Nederland beter te beschermen tegen hoogwater. Zowel elders in Limburg als in Noord-Brabant en in België wordt en is aan de rivier gewerkt. Al die maatregelen samen zorgen voor een waterstandsdeling van de Maas en het houden van droge voeten.

In Nederland zijn en worden dijken versterkt, die zorgen voor droge voeten. Het is een aaneenschakeling van maatregelen die nodig zijn om ook in de toekomst voldoende veiligheid te houden.

Verbetering van de waterveiligheid/hoogwaterbescherming van het gebied Lob van Gennep én de waterbergende werking van het gebied is een van die maatregelen langs de Maas en erg belangrijk door de omvang van het gebied (rivierbed) en de doorwerking van haar waterstandsdeling tot aan de Biesbosch.

De dia's 27 en 28 in de presentatie van september 2019 geven (zonder volledig te zijn) een indruk van de aaneenschakeling van maatregelen aan de rivier en dijken die zijn en worden uitgevoerd. De 'Presentatie infoavonden september 2019' vind je bij [downloads](#).

14. Gebeurt de aanpak m.b.t. hoogwaterbescherming in overleg tussen Nederland, België en Frankrijk?

Ja, dit gebeurt in overleg met België en Frankrijk in de Internationale Maascommissie.

15. Wordt er bij de Kroonbeek al gewerkt aan de Lob van Gennep?

Nee, dat is niet het geval: het project Lob van Gennep zit nog in de verkenningsfase. Pas aan het eind van de verkenning, in 2021, vindt besluitvorming plaats over het voorkeursalternatief. Dit voorkeursalternatief wordt verder uitgewerkt in de planuitwerkingsfase. Daarna wordt het project uitgevoerd. De uitvoering zal niet eerder starten dan 2024. Met het project Lob van Gennep zal de dijk gaan voldoen aan de wettelijke waterveiligheidsnorm van 1/300 per jaar, die sinds 1 januari 2017 van toepassing is.

Onderdeel van Maaswerken

De dijkversterkingswerkzaamheden aan het dijktraject van Milsbeek - Ven-Zelderheide zijn onderdeel van het programma Maaswerken. Er wordt gewerkt op drie locaties: aan de Kleefseweg, langs de N271 ter hoogte van Milsbeek en langs de Bloemenstraat. Op deze locaties voldeed de dijk nog niet aan de oude waterveiligheidsnorm van 1/250 per jaar, de norm die gold tot 1 januari 2017. De huidige werkzaamheden zijn naar verwachting in 2019 afgerond.

16. Waarom wordt de overstroming in 1984 buiten beschouwing gelaten?

Het klopt dat ook in 1984 een overstroming van de Maas heeft plaatsgevonden. Dat was net als bij de overstromingen in 1914, 1926 en 1980 een ramp met grote gevolgen. We noemen vaak de overstromingen van 1993 en 1995, omdat de waterstanden bij die hoogwaters nog hoger waren dan in 1984.

Met het project Lob van Gennep willen we overstromingen, die eerder in zijn jaren tachtig en negentig zijn opgestreden, voorkomen.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

17. Waarom moet de Lob van Gennep Den Bosch drooghouden?

In de bestaande situatie is het zo dat bij extreem hoogwater, water op een natuurlijke manier het gebied Lob van Gennep zal instromen. In de huidige situatie is een kans op overstroming van het gebied aanwezig, zoals die overigens bij elk dijkkringgebied in Nederland aanwezig is. Hiermee functioneert de Lob van Gennep in de huidige situatie al als waterberging en zorgt het voor lagere waterstanden benedenstrooms.

Voor alle dijken in Nederland geldt dat deze tot een bepaald hoogwater bescherming bieden. Tot welke hoogwatersituatie dit moet zijn volgt uit de norm. Komt er een nog extremer hoogwater, dan vindt overstroming plaats. Met het project Lob van Gennep wordt op de eerste plaats ervoor gezorgd dat de dijken rond het gebied op z'n minst en in ieder geval de bescherming volgens de waterveiligheidsnorm gaan bieden; dat is 1/300 per jaar. De kans op overstroming wordt kleiner dan in de huidige situatie het geval is. Er blijft echter een kleine kans bestaan dat er een nog extremer hoogwater komt, waar ook de versterkte dijken niet tegen bestand zullen zijn. Zulke situaties zullen tot overstroming van het gebied leiden.

Tegelijkertijd betekent zo'n overstroming dat er water vastgehouden wordt en de waterstanden stroomafwaarts minder ver zullen toenemen (dan in een situatie zonder overstroming). Door met dit effect rekening te houden, hoeven de dijken stroomafwaarts, minder verhoogd te worden.

Met het project Lob van Gennep kijken we of we die situaties, waarin anders de natuur voor overstroming zou zorgen, de waterveiligheid kunnen verbeteren en dat dit zowel voor de Lob van Gennep als voor het gebied stroomafwaarts positief bijdraagt aan de hoogwaterbescherming.

18. Hoe verloopt de besluitvorming over de oplossingsrichtingen?

In een verkenning verloopt de besluitvorming naar een voorkeursalternatief van grof naar fijn. In het eerste stadium van een verkenning is een toelichting gegeven over de opgave voor het gebied Lob van Gennep en worden mensen uitgenodigd om ideeën of mogelijke oplossingsrichtingen aan te dragen.

Uit de mogelijke oplossingsrichtingen die in beeld zijn gebracht naar aanleiding van de gesprekken met mensen uit het gebied, vindt een selectie plaats van een aantal alternatieven. Deze alternatieven worden in de verdere verkenning uitgewerkt en onderzocht op verschillende effecten.

Die verschillende uitgewerkte en onderzochte alternatieven worden in het laatste stadium van de verkenning met elkaar vergeleken. Daaruit wordt het zogenaamde voorkeursalternatief gekozen.

De selectie van de alternatieven die in de verdere verkenning uitgewerkt en onderzocht gaan worden, wordt toegelicht in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, kortweg NRD genoemd. Naast de selectie van de alternatieven is in deze notitie ook aangegeven welke aspecten onderzocht worden in een zogenaamde milieueffectrapportage, ook wel MER genoemd. De Stuurgroep stelt de NRD vast en adviseert de minister van I&W de NRD vrij te geven voor inzage. De NRD ligt vervolgens ter inzage en hierop kan eenieder zijn zienswijzen kenbaar maken.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

Na het beantwoorden van de zienswijzen en een advies van een onafhankelijke commissie voor de MER, worden de geselecteerde alternatieven verder uitgewerkt en wordt het MER opgesteld voor de verschillende alternatieven. Dit gebeurt in 2020.

Met de resultaten van de effectonderzoeken kunnen de uitgewerkte alternatieven met elkaar vergeleken worden. Naar verwachting vindt de vergelijking van alternatieven plaats in 2021. De Stuurgroep adviseert de minister van I&W over het ontwerp-voorkeursalternatief. De minister stelt de 'ontwerp-voorkeursbeslissing' vast. Vervolgens wordt de ontwerp-voorkeursbeslissing ook ter inzage gelegd. Ook hierop zijn zienswijzen mogelijk.

Na het beantwoorden van de zienswijzen en advies te hebben ingewonnen van de commissie voor de MER, neemt de minister van I&W een definitieve voorkeursbeslissing. Dit voorkeursalternatief gaat verder uitgewerkt worden in de planuitwerkingsfase, die volgt op de verkenning. Daarmee eindigt de verkenningsfase.

19. Er zijn twee nieuwe alternatieven in beeld. Wil dat zeggen dat andere alternatieven niet onderzocht en meegenomen worden?

Sinds de start van de verkenning is het project in gesprek met mensen uit het gebied. Mede naar aanleiding van die gesprekken zijn meer dan 10 ideeën en mogelijke oplossingen aangedragen. Hieruit wordt een aantal alternatieven geselecteerd, die in de verdere verkenning worden uitgewerkt en worden onderzocht. Pas aan het eind van de verkenning vindt een vergelijking van alternatieven plaats en wordt hieruit het voorkeursalternatief gekozen. (Zie verder de toelichting bij de beantwoording van vraag 18.)

20. Wat zijn de gevolgen (toenemende druk en water dat naar Mook stroomt) van het alternatief Pastoorsdijk?

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau zal worden aangegeven of de oplossingsrichting Pastoorsdijk meegenomen wordt in de verdere verkenning en nader uitgewerkt en onderzocht gaat worden. In de verdere verkenning zal dan onderzocht worden wat de gevolgen van dit alternatief zijn.

21. Zijn er garanties dat een waterkerende instroomvoorziening veilig is?

De waterkerende instroomvoorziening zorgt voor een hogere waterveiligheid dan de wettelijke waterveiligheidsnorm stelt. Het moment van instromen zal worden vastgelegd in een protocol, zodat er een garantie afgegeven kan worden bij welke waterstanden in de Maas de waterkerende instroomvoorziening zal worden ingezet. Het zal een eis bij het ontwerp van de waterkerende instroomvoorziening zijn, dat deze met een hoge betrouwbaarheid goed functioneert.

22. Zit een waterkerende instroomvoorziening lager dan de dijk?

De waterkerende instroomvoorziening is in gesloten toestand hoger dan de reguliere dijk die conform de norm wordt aangelegd. Deze constructie kan permanent gesloten zijn. Een andere optie is om deze constructie dusdanig te ontwerpen, dat deze in normale omstandigheden met lage waterstanden geopend is en dat deze bij aanstaand hoogwater gesloten wordt.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

Alleen bij extreem hoogwater, d.w.z. bij waterstanden die extremer zijn dan waar reguliere dijken op worden aangelegd, wordt de voorziening geopend om water in te laten. In geopende toestand zal de onderkant van de waterkerende instroomvoorziening lager zijn dan de reguliere dijk.

Het openen van de instroomvoorziening gebeurt overigens zodanig dat het water gereguleerd het gebied in zal stromen en stroomsnelheden en eventuele erosie hierdoor beheersbaar en vergelijkbaar zijn t.o.v. een overstroming die op kan treden bij een reguliere dijk.

23. Kan er water in de Niers 'geborgen' worden?

De Niers staat in open verbinding met de Maas. Bij hoogwater stroomt water van de Maas het Niersdal in. Hierdoor vindt er in de bestaande situatie al waterberging in de Niers plaats. Doordat het Niersdal zich al begint te vullen bij 'gewone hoogwaterstanden' kan er echter weinig extra water geborgen worden bij extreem hoogwater. Het waterstandseffect van de waterberging in de Niers is bij zulke omstandigheden beperkt.

24. Kan Rijkswaterstaat de Maas verder uitdiepen?

Het verdiepen van (het zomerbed van) de Maas is vanwege de aanwezige constructies zoals bruggen, stuwen en sluisen zeer gecompliceerd. Vanuit rivierkunde bekeken is het zo dat een verlaging van het zomerbed maar in beperkte mate doorwerkt op de waterstand. Dit hangt onder meer samen met de invloed van het waterpeil aan de benedenstroomse zijde van de rivier. De (beperkte) waterstandsverlaging die bereikt kan worden, zal zich automatisch opvullen wanneer de waterafvoeren stijgen tijdens hoogwater. Wanneer het hoogwater op zijn hoogst is, zal de gecreëerde bergingscapaciteit daardoor niet meer beschikbaar zijn. Wat overblijft is de invloed van een vergroting van het doorstroomprofiel van de rivier. Hierbij wordt opgemerkt dat het doorstroomprofiel van de Maas ten tijde van hoogwater beduidend groter is dan het zomerbed: de rivier is buiten haar oevers getreden en ook de uiterwaarden stromen mee (het winterbed).

Los van de effectiviteit en consequenties (o.a. aan te passen constructies, invloed op dagelijkse (grond)waterstanden) van zomerbedverdieping in de Maas, geldt dat voor het gebied Lob van Gennep een oplossing gevonden moet worden waarmee de hoogwaterveiligheid van het gebied zelf verbeterd kan worden en tegelijkertijd de waterbergende functie die het gebied nu al heeft behouden blijft. Ook in de bestaande situatie levert het gebied namelijk een bijdrage aan de hoogwaterbescherming van het gebied benedenstrooms.

Het project Lob van Gennep richt zich daarom op de verbetering van de dijken rond het gebied Lob van Gennep en op het verbeteren van de waterbergende werking die het gebied nu heeft. Het één kan niet zonder invulling te geven aan het ander. De mogelijkheden van zomerbedverlaging, als aanvullende maatregel om in de toekomst voldoende hoogwaterbescherming te kunnen bieden langs de Maas, zullen daarmee niet onderzocht worden binnen het project Lob van Gennep.



25. Kan men het Maaswater niet eerder laten afvloeien door stuwen en sluizen eerder open te zetten?

De stuwen eerder strijken om meer ruimte te bieden aan een hoogwater heeft geen zin. De stuwen worden al gestreken bij waterstanden in de Maas die horen bij Maasafvoeren tot 1700 m³/s. Vanaf die Maasafvoeren is de Maasbedding al gevuld en zijn de waterstanden al hoog. Indien nog extremer hoogwater optreedt van bijvoorbeeld 3000 m³/s of meer zijn de stuwen al geruime tijd gestreken. Het is hierdoor niet mogelijk om met het eerder strijken van de stuwen alsnog extra ruimte te bieden aan hoog water. Lees [hier](#) de volledige toelichting op de vraag en het antwoord op de vraag waarom er stuwen in de Maas staan en hoe ze werken.

26. Wordt er ook gekeken naar meekoppelkansen zoals bijvoorbeeld het graven van nevengeulen?

In de verkenning is ruimte om te kijken naar meekoppelkansen. Of en hoe een nevengeul mogelijk is in het projectgebied is voor het projectteam op dit moment nog niet duidelijk.

Naast het project Lob van Gennep zijn overheden ook bezig om voor de lange termijn de waterveiligheid van gebieden aan de Maas te borgen. Dit krijgt vorm via het Deltaprogramma Maas. In het kader van het Deltaprogramma Maas wordt ook gekeken naar het graven van nevengeulen.

27. Wat is het verschil tussen een rivierbed en een waterbergingsgebied?

Het gebied Lob van Gennep behoort van oudsher tot het rivierbed van de Maas. In de periode voor de aanleg van dijken kon het Maaswater bij extreem hoge Maasafvoeren het gebied binnen stromen tot aan de stuwwal.

Het gebied heeft juridisch gezien de status van rivierbed met een waterbergende functie (Beleidsregels grote rivieren). Dat betekent dat het gebied tijdens extreem hoog water instroomt en dat water in het gebied komt te staan. Als gevolg hiervan treden stroomafwaarts minder hoge waterstanden op. Als het kritische hoogwater voorbij is, loopt het gebied weer leeg.

Het gebied heeft een waterbergende werking, maar is juridisch gezien niet als waterbergingsgebied aangewezen. Het gebied was in eerdere wetgeving (Rivierenwet) aangewezen als winterbed of rivierbed, en in de huidige wetgeving (Waterwet) is dit zo gebleven. Zie verder de toelichting bij de Q&A "Wanneer is bepaald dat de Lob van Gennep tot het rivierbed behoort?".

28. Houdt het projectteam rekening met de lessen uit de aanpak van het waterbergingsproject in Beek-Ubbergen/Ooijen bij Nijmegen?

Het project maakt waar mogelijk gebruik van lessen van andere projecten. Overigens is de Lob van Gennep anders dan het genoemde project Beek/Ubbergen-Ooijen. De Lob van Gennep is een gebied dat juridisch gezien onderdeel is van het rivierbed/winterbed. Bij het project Beek-Ubbergen/Ooijen was sprake van een andere situatie, waarbij het gebied geen onderdeel uitmaakte van het rivierbed/winterbed.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

29. Kunnen de dijken langs de Maas niet gewoon overal verhoogd worden, zonder waterbergingsgebieden?

Komende decennia zullen de dijken langs de Maas op veel locaties versterkt en verhoogd worden om aan de waterveiligheidsnormen te voldoen. En tegelijkertijd zijn naast dijkversterking ook maatregelen aan de rivier nodig. Op diverse locaties is dijkverhoging bijvoorbeeld moeilijk te realiseren, bijvoorbeeld omdat de dijk op sommige locaties geheel omsloten is door bebouwing. Dit maakt het belangrijk om de waterveiligheidsopgave, zoals de benodigde verhoging van de dijk vanwege onder andere klimaatverandering, zoveel mogelijk te beperken. Het behouden en verbeteren van de waterbergende werking van de Lob van Gennep draagt hier aan bij, samen met andere maatregelen aan de rivier.

30. Waarom is het bij veel inwoners niet bekend dat ze in een rivierbed wonen?

In het verleden is o.a. rondom de invoering van de Beleidslijn Ruimte voor de rivier (1996) en het besluit van 6 maart 1998 over de fysieke begrenzing Rivierenwet-gebied (1998) door het Rijk, provincie Limburg en gemeenten kenbaar gemaakt dat mensen in het rivierbed wonen.

31. Waarom heeft iemand die na 1996 gebouwd heeft geen recht op een schadevergoeding?

In de Wet tegemoetkoming schade bij rampen is vastgelegd dat er geen recht op een tegemoetkoming bestaat als het gaat om schade aan bouwwerken die na 19 april 1996 zijn gebouwd of gewijzigd. Vanaf die datum is de Beleidslijn ruimte voor de rivier van kracht. Wie na deze datum gebouwd heeft, wordt geacht gebouwd te hebben voor eigen risico. Dat geldt niet voor kleine bouwwerken van na 19 april 1996. Die komen wel voor een tegemoetkoming in aanmerking. Denk bij kleine bouwwerken bijvoorbeeld aan een schutting, dakkapel, zonnepanelen of een overkapping en vergunningvrije bouwwerken.

Bovenstaande geldt voor de huidige situatie en voor de nieuwe situatie, na uitvoering van een project Lob van Gennep. Voor de nieuwe situatie zijn in het begin van deze verkenning nog verschillende oplossingsrichtingen mogelijk. De Wet tegemoetkoming schade bij rampen geldt, ongeacht welke oplossing aan het eind van de verkenning gekozen wordt.

We hebben begrepen dat deze informatie voor veel mensen nieuw is. Ook al bestaat de Wet tegemoetkoming schade bij rampen sinds 1998. Het onderwerp schaderegeling staat daarom op de agenda van de Stuurgroep Lob van Gennep, om de zorgen van mensen uit het gebied te bespreken.

De Stuurgroep heeft besloten nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden om deze ongelijke behandeling weg te nemen. Het onderzoek moet leiden tot inzicht of en op welke wijze mensen die na april 1996 hebben gebouwd of verbouwd dezelfde mogelijkheden kunnen krijgen voor schadevergoeding als gevolg van een overstroming. Zie via de [link](#) het persbericht dat op 19 november 2019 hierover is gepubliceerd.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

32. Als stroomafwaarts bespaard wordt op het verhogen van dijken, kan er daar dan geen fonds vrijgemaakt worden voor de schadevergoeding bij overstroming in de Lob van Gennep?

Met de Wet tegemoetkoming schade bij rampen heeft het Rijk een voorzienig getroffen om aanspraak op schadevergoeding na een overstroming mogelijk te maken. Het is voor het Rijk binnen haar wettelijke kaders en regels niet mogelijk om voorafgaand aan een mogelijke overstroming een fonds te vormen.

Het project zorgt naast de verbetering van de waterveiligheid van het gebied Lob van Gennep overeenkomstig de waterveiligheidsnorm (1/300 per jaar), ook voor verbetering van de waterbergende werking van het gebied en daarmee voor een waterstandsdeling stroomafwaarts. Om deze reden zijn partijen die stroomafwaarts hier baat bij hebben, bereid om financieel bij te dragen aan het project Lob van Gennep.

33. Is het mogelijk om de wet aan te passen (i.r.t. schadevergoeding)?

Een wet aanpassen is mogelijk. Het project Verkenning Lob van Gennep kan wel agenderen, maar niet een wet aanpassen.

34. Hoe kunnen we het gebied aantrekkelijk houden zodat mensen zich hier willen blijven vestigen?

Het gebied is en blijft aantrekkelijk om in te wonen en te ondernemen. Door het project wordt de waterveiligheid verbeterd ten opzichte van de huidige situatie. Hierdoor wordt de kans op overstroming en daardoor op schade verkleind. Daarnaast heeft het project tot doel om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. De verhoogde waterveiligheid en het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit leidt tot een aantrekkelijker vestigingsklimaat ten opzichte van de huidige situatie.

35. Hoe is de afweging gemaakt tussen de effectiviteit van de oplossingen en de impact lokaal?

Deze afweging is nog niet gemaakt. Het project bevindt zich in de verkenningsfase. In deze fase worden op dit moment, in gesprek met de omgeving, onderzocht welke alternatieven er mogelijk zijn. Er wordt een afweging gemaakt of deze alternatieven voldoen aan de gestelde doelen van het project. Op basis hiervan worden alternatieven geselecteerd die verder uitgewerkt en onderzocht worden.

Van deze geselecteerde alternatieven worden op verschillende thema's onderzocht wat het effect is. Dit zijn thema's op het gebied van de woonomgeving zoals zicht, gebruik, eventuele hinder, maar ook thema's op het gebied van milieu, zoals natuur en landschap. Daarnaast worden de alternatieven ook onderzocht op effectiviteit. Met de resultaten van deze onderzoeken kunnen alternatieven met elkaar vergeleken worden. Deze vergelijking vindt plaats in het laatste stadium van de verkenning (in 2021) en deze ondersteunt het besluitvormingsproces. Hierin vindt de afweging plaats tussen de effectiviteit van de oplossingen en de impact van de oplossingen.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

36. Vanaf 1996 is er op diverse plekken in de uiterwaarden in Midden-Limburg gebouwd. Waarom moet de Lob ingezet worden omdat er in Midden-Limburg gebouwd is?

Na de hoogwaters van 1993 en 1995 bleek de noodzaak om de beschikbare ruimte voor de rivier beter te beschermen. Dit heeft geleid tot de Beleidslijn Ruimte voor de rivier, tegenwoordig de Beleidsregels grote rivieren. Bouwplannen in een vergevorderd stadium konden destijds doorgang vinden. Dit gold ook voor een bouwproject in Midden-Limburg. Nieuwe bouwplannen dienden echter getoetst te worden aan de beleidslijn Ruimte voor de rivier en dat is ook gebeurd. Het bouwen bleef en blijft mogelijk. Er dient echter naast een gemeentelijke bouwvergunning, ook een vergunning op basis van de Waterwet aangevraagd te worden. Hierdoor kunnen aanvullende maatregelen aan de bouwactiviteit gekoppeld worden, zoals bijvoorbeeld maatregelen die het verlies aan rivierbed compenseren. Rijkswaterstaat handelt deze vergunningprocedure af.

37. Wat zijn de economische gevolgen van de inzet van dit gebied als waterberging?

Dit is afhankelijk van de situatie die zich op dat moment voordoet. In de huidige situatie kan een overstroming in het gebied optreden. Met het project Lob van Gennep wordt de kans op overstroming kleiner; de hoogwaterbescherming wordt verbeterd waarbij in ieder geval aan de wettelijke waterveiligheidsnorm wordt voldaan. Het gebied zal pas overstromen bij extremere hoogwaters dan in de huidige situatie het geval is. Overigens is (na uitvoering van een project Lob van Gennep) bij dergelijke extreme hoogwaters al bij een groot deel van de gebieden achter de Limburgse dijktrajecten sprake van een overstroming. Dit zou zonder het project Lob van Gennep ook gebeuren in de huidige situatie.

De omvang van de economische gevolgen is van veel factoren afhankelijk, bijvoorbeeld hoe hoog het water in het gebied komt te staan en hoe lang. Het is daardoor lastig te voorspellen wat de economische gevolgen zijn. Zoals elke overstroming zullen de gevolgen groot zijn.

Het is met het project Lob van Gennep de bedoeling om de kans op een overstroming kleiner te maken, juist omdat de gevolgen van een overstroming groot zijn. Daarnaast verbeteren we met het project de afvoer van het water in het gebied. Mocht het gebied overstromen dan zal het water ook weer sneller het gebied uitstromen waardoor het eerder droog is ten opzichte van de huidige situatie. Tot slot zal in veel gevallen een beroep gedaan kunnen worden op de Wet tegemoetkoming schade bij rampen.

38. In geval van een overstroming: wanneer kunnen de mensen daarna weer naar huis?

Dit is afhankelijk van de situatie die zich op dat moment voordoet. Het gebied zal pas overstromen bij extremere hoogwaters dan in de huidige situatie het geval is. Na uitvoering van een project Lob van Gennep is bij dergelijke extreme hoogwaters al bij een groot deel van de gebieden achter de Limburgse dijktrajecten sprake van een overstroming.

Bij een dreiging op overstroming worden de gebieden achter dijken tijdig geïnformeerd en geëvacueerd. Hoe snel het gebied daarna weer bewoonbaar is, is van veel factoren afhankelijk. Bijvoorbeeld hoe hoog het water in het gebied komt te staan en hoe lang.



**Lob van
Gennep**
Leven mét de Maas

Het is daardoor nu niet in te schatten hoe snel het gebied na overstroming weer bewoonbaar zal zijn. Door het project worden de dijken versterkt en verhoogd, waardoor de kans op overstroming verkleind wordt. Daarnaast verbeteren we de afvoer van het water in het gebied. Mocht het gebied overstromen dan zal het water ook weer sneller het gebied uitstromen waardoor het eerder droog is ten opzichte van de huidige situatie.

39. Wat zijn de gevolgen voor de dieren en natuur?

Op dit moment zijn de gevolgen voor dier en natuur nog niet bekend. In de verdere verkenning wordt een aantal alternatieven verder uitgewerkt en onderzocht (in 2020).

Van deze alternatieven wordt op verschillende thema's onderzocht wat het effect is en dit wordt verwerkt in een zogenaamde Milieueffectrapportage, ook wel MER genoemd. Belangrijk thema op gebied van milieu zijn effecten op natuurgebieden, dieren- en plantensoorten. De resultaten van de verschillende onderzoeken helpen bij de vergelijking van de verschillende alternatieven en ondersteunen het besluitvormingsproces (in 2021).

40. Wat is de beantwoordingstermijn wanneer er vragen aan het projectteam worden gesteld?

Dat is afhankelijk van de vraag. We streven ernaar om binnen 10 werkdagen een antwoord te geven op vragen. Maar bij complexe vragen is dat niet altijd haalbaar. Daarnaast staan veel gestelde vragen en antwoorden op de website.

41. Waarom is de dijk aan de Kopseweg met de holle kant naar de weg geplaatst?

Waarom de dijk is aangelegd zoals deze momenteel aanwezig is, bleek niet te achterhalen. Naar aanleiding van de vraag heeft het project met de vraagsteller gesproken en is tijdens een veldbezoek samen een duurzame oplossing onderzocht voor een integrale passende dijkversterking. Dit idee wordt meegenomen bij de verdere verkenning en de uitwerking van alternatieven.

